

בס"ד

טוב לקבל עליז לאהוב כל אדם מישראל לפניי ההפילה
ויאמר זאת בלב שלם
"הריני מקבל עלי מצוות עשה
של ואהבת לרעך כמוך
והריני אוהב את כל אחד מבני ישראל
בנפש ומאורי"

גילוי הארת הארי ד"ל

ששיעור זה הינו יסודי ושורשי מאוד
להבנת והגדרת כל העסק בתורת הפנימיות
והשלמת הגילוי בתורת הרש"ש הבגש"ט
הרמ"ק הרמח"ל ותב"ד והגר"א

בלבבי משכן אבנה

השיעורים של הרב לזמנים ב"קול הלשון"
073.295.1245 | 605.313.6660 USA

נערך על ידי תלמיד

לקבלת העלון השבועי
בדוא"ל
יש לשלוח בקשה לכתובת:
bilvavi231@gmail.com
לקבלת העלון השבועי בפקס
יש לשלוח בקשה לפקס
המערכת:
03-5480529

לאזנה לשיעור בקול הלשון

ישראל 073-295-1245
USA 605-313-6660

דרשות 018
יום הילולה הארי הקודש
תשס"ז

ומקישים: כוכבית [*]
סולמית [#] -<
[מספר שיעור] -< 1130488
סולמית [#]

ללקיחת חלק בהוצאות הגדולות
של הדפסת הספרים לזיכוי הרבים
ניתן לתרום במערכת הטלפונית:
מרכז הצדקה
ישראל: 1-800-28-28-28
USA +972-2-5025580

© כל הזכויות שמורות
מספר ישיר לשמיעת
השיעורים בקול הלשון:
073-295-1245 ישראל
USA 605.313.6660

גילוי הארת האריז"ל^{*}

והשלמת הגילוי בתורת הרש"ש הבעש"ט הרמ"ק הרמח"ל וחב"ד והגר"א

הגדרת דברים מופשטים בכדי שיהיה בהם תפיסה

ומה מהותו, דכל עוד שאין הגדרה ברורה בדבר גם קבלת האור ממנו אינה כראוי. ואין הכוונה שאחר שנגדיר את זה אז יהיה בו השגה, אלא כמו שגם השמים מוגדרים שמים ואין בהם השגה, אך לפחות הם מוגדרים כמקיף, אך דבר שכלל אינו מוגדר הוא אפילו לא בגדר מקיף, וככל שהוא יתר מוגדר כך הוא יותר מאיר במקיף בבירור. ולכן כשאנו עוסקים בתורת האריז"ל צריך להבין מה נקודת הגילוי. וכשרוצים להבין מה התחדש בכל גילוי בודקים אותו ביחס לגילויים אחרים שנמצאים בבריאה.

כל גילוי שיש בבריאה צריך להבין את מהותו, ובפרט כאשר זה אור גדול, יש נטיה על דרך כלל, שכל דבר שלמעלה מהתפיסה הפשוטה מגדירים את הכל לפונדק אחד שהוא בבחינת שמים, דבר שמימי שאינו נתפס, וכלשון הפסוק (קהלת ה) **כִּי הָאֱלֹקִים בְּשָׁמַיִם וְאַתָּה עַל הָאָרֶץ**, וודאי שזה אמת, אך כלשון הפסוק (מלכים א' ח כז) **הִנֵּה הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַיִם הַשָּׁמַיִם לֹא יִכְלָלוּךָ**, כלומר יש שמים ויש שמי שמים ויש שמי שמים וכן ע"ז הדרך, א"כ גם בדבר שאינו נתפס צריך להבין מה גדרו

החילוק בין גילוי האריז"ל לגילוי הרמח"ל

שהאריז"ל השיג הרבה יותר ממה שהוא השיג, ופשוט שהאריז"ל הוא גילוי פנימי ויש גילוי חיצוני, ומביא את דברי הזוהר בתיקונים (המובא בהקדמת הע"ה) שבאחרית הימים יהיה גילוי של אליהו הנביא ז"ל או בגילוי של פנים בבחינת פנים בפנים שהוא גילוי חיצוני, או בגילוי של אור הנשמה השורה בשכל שהוא גילוי פנימי, והנה בפשטות גילוי פנימי הוא למעלה מגילוי חיצון וזה אמת, אך ישנה הבחנה נוספת שגילוי חיצוני הוא יותר שקול דהרמח"ל כותב שם להדיא שדרכי ההשגה שלו ושל האריז"ל היו שונות, שהאריז"ל נצרך הרבה יותר לסיגופים ותעניות, משא"כ הוא עיקר השגתו היתה ע"י שהיה מייחד יחודים כל רביע שעה, וכן כתב

בלשון האריז"ל זה נקרא אור פנימי ואור מקיף, והאור מאיר בכלים [שבכללות זה המעשים], האור פנימי מאיר את חלקו הפנימי של הכלי, אך חיצוניות הכלי שיותר קשה לזכך אותו נצרך לאור מקיף לזככו, שהוא אור יותר גבוה.

הרמח"ל כתב באיגרותיו, שהחילוק בין הגילוי שלו לבין הגילוי של האריז"ל הוא שיש גילוי פנימי ויש גילוי חיצוני, ומביא את דברי הזוהר בתיקונים (המובא בהקדמת הע"ה) שבאחרית הימים יהיה גילוי של אליהו הנביא ז"ל או בגילוי של פנים בבחינת פנים בפנים שהוא גילוי חיצוני, או בגילוי של אור הנשמה השורה בשכל שהוא גילוי פנימי, והנה בפשטות גילוי פנימי הוא למעלה מגילוי חיצון וזה אמת, אך ישנה הבחנה נוספת שגילוי חיצוני הוא יותר שקול דהרמח"ל כותב שם להדיא שדרכי ההשגה שלו ושל האריז"ל היו שונות, שהאריז"ל נצרך הרבה יותר לסיגופים ותעניות, משא"כ הוא עיקר השגתו היתה ע"י שהיה מייחד יחודים כל רביע שעה, וכן כתב

^{*} יש לשים לב שתמצית זו הינה טעימה בלבד מן השיעור ופחותה באין ערוך משמיעת השיעור עצמו.

תורת הרמח"ל היא במהלכי שכל והבנה של הנהגתו ית"ש בבריאה, וזה חכמה שנתפסת, זה נקרא גילוי פנימי. משא"כ הגילוי של תורת האריז"ל כל אחד שפתח אפילו קצת ממש את תורת האריז"ל יודע עד כמה שהדברים חתומים וסתומים עד אין קץ, כלומר הם אינם בנויים במהלכי שכל כלל, ראשית אין בדברים סדר כלל, שזה מקשה מאוד על ההבנה והתפיסה, אך יתר ע"כ גם אם יעשה סדר בדבר, הדברים הם אינם במהלכי שכל אלא זה גילוי כעין סיפור של מציאות הדבר כיצד הוא נראה אך ללא שום הבנה, ולמשל אם יראו לאדם תמונה של תחנת רוח, אך לא יסבירו לו מה זה, אזי אפילו שהוא רואה את התמונה בבירור הוא לא מבין את מהות הדבר, וזה בעצם הגדרה תמציתית של כל כיתבי וגילויי האר"י, אך יש בו שכל נעלם.

נתבאר א"כ ששורש גילויי האריז"ל הוא באור חיצוני שהוא יותר עליון, ולכן בשביל לגלותו נצרך עבודה חיצונית של סיגופים ותעניות וכך מזדכך הכלי ומאיר בו האור מקיף, משא"כ הרמח"ל שגילה גילוי פנימי לכך נצרך עבודה פנימית של יחודים, [וודאי שזה בלא זה א"א, והנידון הוא מה העיקר ומה הטפל], נמצא א"כ שגילוי תורת האר"י אינו אור חיצוני כפשוטו, אלא זה אור יותר עליון שמגלה את הכלי, ולכן אינו נתפס כי הוא מקיף שעל אף שרואהו אינו משיגו, כדוגמת השמים שרואה אותם אך אין בהם שום השגה, זה נקודת שורש הגילוי. והגר"א שילב אור פנימי באופן של השכלה בכל ענין וענין.

השלמת גילוי האריז"ל

היתה בשני סוגי חזרות, חכמי הספרדים אמרו שהוא חזר באופן של הרש"ש, וחכמי החסידים אמרו שהוא חזר באופן של הבעל שם טוב, וכמובן ששניהם אמת, ויש כאן ב' סוגים של חזרות, היתה חזרה אחת באופן של חיצון, וחזרה אחת באופן של פנימי.

ידוע שהאר"י אמר קודם פטירתו שאם היה חי עוד י"ב שנים [ובעמק המלך כתב ה' שנים] היה גומר לפרש את החכמה והיה מגיע הגאולה, ומבואר א"כ שגילוי נפסק באמצע ולא סיים אותו, וידוע שהוא אמר שעוד הוא יחזור להמשיך את הגילוי, [ולא פירש מתי והיכן] ומקובל ברבותינו שהוא כבר חזר שוב, וחזרתו

חזרת האריז"ל בגילוי הרש"ש

מראשית עד אחרית, משא"כ כשרבנו הרש"ש סידר את הדברים [לפחות בחלקם] הוא סידר כל דבר מריש דרגין עד סוף דרגין, וכשיש סדר של כל הקומה כולה כך גם הפרטים מתגלים, וזה בעיקר השלמת ציור הדברים וכמעט ללא ביאור מה מהותם, אלא שכמובן שכשיש ציור יותר ברור כך גם המהות הולכת ומתגלית יותר, אך שורש נקודת הגילוי זה השלמת צורת הדברים.

חזרתו של הרש"ש היתה הן לסדר את הדברים והן להשלים את פרטות הדברים, וחזרתו של הבעש"ט הק' היא להפוך את האור מקיף לאור פנימי, ולכן ב' צורות החזרות הללו יצרו שינויים שונים בתכלית, מצד הגילוי של תורת הרש"ש שהיא השלמת פרטי וסדר הדברים, ובלשון יותר מחודדת תפיסת כל פרט מראשית קומתו ועד אחריתו, בתורת האר"י הדברים באו בפרטות ולכן הם לא באו בסדר

חזרת האריז"ל בגילוי הבעש"ט

מקיף ללא גילוי של מהות, ותורת הבעש"ט היא פנימי שיש לו מהות, ומאידך אין זה שתי תורות אלא הבעש"ט זה גילוי איך המקיף הפך לפנימי וזה אותה תורה, וכאשר מבינים שזה מקיף שהופך לפנימי אז זה לא שני דברים אלא שני שלבים באותו מהלך שמהם נוצרים השינויים.

משא"כ חזרתו של הבעש"ט הק' זה חזרה להפוך את כל מה שהיה עד השתא אור מקיף לאור פנימי, וע"ז היה נידון בחסידות האם לערב את תורת הבעש"ט עם תורת האר"י או לא, ושניהם אמת, הסיבה לומר שכל אחד בפני עצמו ואין לערב זה מחמת שתורת האר"י היא

תורת האריז"ל - עולם, תורת הבעש"ט - נפש

הבעש"ט הק', ובשונה מתורת הרמח"ל שזה אור פנימי נתפס, [ובקצרה, תורת האריז"ל מקיף שאינו נתפס. תורת הבעש"ט פנימי שאינו נתפס. תורת הרמח"ל פנימי נתפס]. א"כ גם בתורת הבעש"ט זה אור בלתי נתפס, אלא שיש אור שאפילו לא נתפס בנפש שהוא לא נתפס, ויש אור שכן נתפס בנפש שהוא לא נתפס. בבחינת תכלית הידיעה שנדע שלא נדע שאין הכוונה העדר ידיעה, אלא ידיעה שהדבר לא נתפס. ולפי העומק הזה גילוי הבעש"ט לא רק הפך מקיף לפנימי אלא גילה שורש יותר עליון, דהאור של האריז"ל הוא אי תפיסה מוחלט, אך כשהאי תפיסה נתפס בנפש זה נקרא גילוי אור אין סוף בנפש.

ידוע שהבעש"ט הק' הוכיח אחד שדרש ברבים בעיני פנימיות ותורת האר"י, והשיב לו אותו אדם [שמן הסתם היה ת"ח] והרי מר גם דורש ברבים, וענה לו הבעש"ט אתה מדבר בשפה של עולמות ואני מדבר בשפה של נפשות, וכידוע שכל דבר קיים בבחינת עולם שנה ונפש, הנפש היא הפנימי, העולם הוא החיצון והזמן הוא נקודת האמצע ביניהם, האריז"ל דיבר א"כ בשפה של עולמות, שזה אור מקיף שאינו נתפס, והבעש"ט בשפה של נפש, שזה אור פנימי שנתפס. וביותר עומק אין הכוונה שכעת זה נתפס בפנימי לגמרי, אלא זה הופך מאור מקיף שאינו נתפס לאור פנימי שאינו נתפס, וזה עומק הגילוי של פשיטות ותמימות בתורת

תורת הרמ"ק - תוהו, תורת האריז"ל - אור

ותורת הרמ"ק עוסקת בעיקר בספירות, מספר הוא אינו בנין ולכן לא סופרים אלא דבר שיש לו צירוף, שהרי לא סופרים שולחן כסא ומנורה, סופרים ג' שולחנות וכדומה, אבל זה לא בנין. משא"כ תורת האריז"ל היא באופן של בנין, בבחינת לא תהו בראה לשבת יצרה (ישעיה מה) שזה בחינת זיווג, ישובו של עולם, בחכמה יבנה בית, שזה תכלית הבריאה, אך הבריאה מצד עצמה היא לאו בת צירוף, וכל הכח להצטרף הוא אך ורק מכח הזכו שכינה ביניהם, אך כשאין

גילוי תורת האריז"ל הוא בבחינת בראשית ברא אלוקים את השמים ואת הארץ והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלוקים מרחפת על פני המים ויאמר אלוקים יהי אור ויהי אור, וארז"ל ברישא חשוכא והדר נהורא, קודם תורת האר"י היה את תורת הרמ"ק, ואמרו רבותינו (מובא בהקדמת העמק המלך) שתורת הרמ"ק היא תורת התוהו - תוהו ובוהה על שימון שבה, משא"כ תורת האר"י היא בבחינת ויהי אור, תורת האר"י עוסקת בעיקר בפרצופים,

צופה בו מסוף העולם ועד סופו, כי מצד האור הכל מצורף, וקודם שנאמר יהי אור עוד לא התגלה האור של הצירוף, וכיון שזה דבר שאינו מצטרף לכן זה תוהו שאין לו קיום, וכשהקב"ה אמר יהי אור התגלה שכל הקיום של הנבראים הוא רק מכח הצירוף של הבורא שהוא יחידו של עולם, א"כ בעומק תורת האריז"ל היא הפרצוף והצירוף שהתגלה לאחר התוהו, והגדרת הדבר שהגילוי הזה הוא רק מחמת גילוי של אור אין סוף, דלולי שהיה גילוי של אור א"ס, לא יתכן הדבר שיהיה גילוי של פרצוף - צירוף.

לימוד תורה של האריז"ל מפומיה דקוב"ה, וגילוי תורת חב"ד

גילוי של אור א"ס בביור, משל למהד"ד כשבונים בנין, כל עוד שלא סיימו לבנותו אזי חסר בנקודת הגילוי, אך כאשר הוא הושלם בחיצוניותו, כעת מתגלה נקודת הפנימיות שבו, ובעומק יותר כל זמן שלא הושלם הגילוי החצוני אין את גילוי הנקודה הפנימית, וההשלמה הזאת היא אך ורק מכח השכינה ביניהם שמצרפת אותם, אך כל זמן שלא הושלם הבנין אז כל הגילוי של השכינה היא בביניהם רק בשביל לצרפם ולבנותם, ורק כשהם מצורפים מתגלה שכל הביניהם היה כלי לגילוי שכינה, ולא כמו התפיסה הפשוטה שהשכינה היא הכי תימצוי לאחד ביניהם, אלא יתגלה שכל מה שהם מצטרפים זה אך ורק בשביל שיהיה גילוי שכינה. בעומק זה הגילוי של תורת חב"ד.

שכינה ביניהם אש אוכלתם, כי מצד הבריאה כשלעצמה אין בה צירוף, כח הצירוף הוא למעלה מקומת הבריאה, ולכן כאשר בביהמ"ק לא האיר האור א"ס ממילא הוא חרב דאין לו כח שמצרפו, כל מה שיש לאדם פרצוף שהוא בבחינת צירוף זה רק מכח הנעשה אדם בצלמנו כדמויתנו, מכח שיש למעלה פרצוף, וח"ו שזה כפשוטו שיש למעלה פרצוף, אלא כמו ביארו רבותינו שזה כח האור א"ס שהוא אחד מוחלט שאין בו פירוד כלל מכח כך מאיר בנבראים כח שמצרף ונעשה פרצוף, וכשארז"ל אור שברא הקב"ה ביום ראשון אדם

המהרה"י כותב שהאר"י כל לילה היה עולה למתיבתא דרקייע ולומד שם את חכמתו בכל מיני מתיבתות, וכן היה קורא לנשמות שילמדוהו, ועיקר לימודו היה מאלוהי הנביא, ומאידך הקמארנא אומר שכל מה שהאריז"ל השיג היה לא ע"י מלאך, ולא ע"י שליח אלא רק מפומיה דקודשא בריך הוא, והדברים לכאורה תמוהים, דמפורש להדיא במקומות רבים מאוד שקיבל ממקורות שונים, ופשוט שזה לא נעלם מעיניו, אלא עומק נקודת הדברים, שעד כמה שהדברים הם בפרצוף וצירוף ולא תוהו זה נקרא מפומיה דקוב"ה, דזה גילוי של השכינה ביניהם, וודאי שבזה עצמו יש הרבה מדריגות, אך עומק נקודת הגילוי הוא רק מכח גילוי של אור א"ס, וכאשר יש השלמה של כל הקומה שתושלם ותתגלה אז יהיה

גילוי שכינה בכל חלקי הבריאה, וגילוי שכינה בעצם

אכילה - אכלה ומחתה פיה, ויש זיווג דנשיקין - ישקני מנשיקות פיהו ויש זיווג של חיבוק, ויש זיווג בפועל - כמכחול בשפורפרת, ובכל אחד מהם יש גילוי של שכינה ביניהם, ולצורך כל אחד מהם זה עבודה של כמה דורות שלימים, בנבואה

האחדות השלימה של כל הנבראים זה כשיתאחדו שני הגילויים הללו, שיושלם הגילוי של השכינה ביניהם והיא תצרף את כל חלקי הביניהם, שהרי יש כמה הבחנות של זיווג, יש זיווג של דיבור - ראוה מדברת, ויש זיווג בבחינת

כל הציירופים, וזה כי הוא זה שיגלה את השכינה ביניהם בכל אופני האותיות שהם שורשי כל הציירופים, ורק לאחר שיושלם נקודת הציור יתגלה בעצם שהציור היה רק כלי לגילוי השכינה, והשכינה היא לא באה בשביל הביניהם, דהרי ע"י השכינה הם נהפכים לווהו לבשר אחד, ואז זה כבר לא שכינה **ביניהם**, אלא זה גילוי של השכינה בעצם.

לעת"ל נאמר (זכריה יג) ויצרפתיים כצורף את-הכסף, זה סוג אחד של צירוף לצורף את הדבר מהסיגים שלו, ולאחמ"כ מצרפים את החלקים זה בזה, זה הבנין הראשון שצריך להבנות בבריאה, לגלות את השכינה בכל חלקי הנבראים ללא יוצא מן הכלל. הנבראים כולם הם חסרים ואין בכוחם לגלות את זה, אך הקדוש שכן יזכה לגלות את זה הוא יהיה משיח צידקנו, וכמו שאומר הבעש"ט הק' בתחילת בראשית, שמשח יבוא ויצורף את

סדר השגת החכמה

שמזכך את הכלי הפנימי ומראה כיצד זה מהלך של הנהגה שזה תורת הרמח"ל, ובעומק מהלך של השכלה שזה תורת הגר"א, ויש את ההשלמה של הקומה, של הפרטים וסידוריהם, שזה הבחנת תורת הרש"ש, ואח"כ צריך להפוך את האור מקיף לאור פנימי, ולגלות שזה פנימי של אור א"ס, כל זה בא רק מכח הגילוי שכינה ביניהם שמגלה כיצד לאחמ"כ הם הופכים להיות אחד, ואז הגילוי הוא של אור א"ס לא לצורך השכינה ביניהם, ואז מגיעים לנקודה של הפשטה גמורה.

אינני יודע כמה כלים יש לתפוס את הדברים שנאמרו, כל אחד לפי ערכו, אם זה יהיה אצלו אור מקיף, או אור פנימי, לאחד זה התעוררות, לשני זה בינין, ולשלישי זה מביאו לביטול גמור להשם יתברך.

על אף שזה נאמר בקומה הכללית, אך למעשה זה נאמר בכל קומה וקומה, שכאשר נשלמת קומה אחת האדם יכול לראות את הגילוי של השכינה לא מצד מה שהיא ביניהם, אלא כיצד ה'והו לבשר אחד' מגלה את השכינה בעצם מצד עצמה, ועל אף שאת השלימות הגמורה אין לנו עכשיו עד שיבא משיח צידקנו ב"ב, אבל בציירופים שכבר הצטרפו זה כבר נגלה, שהשכינה היא לא לצורך הציור, אלא הציור הוא לצורך הגילוי שכינה, זה בעצם מהלך לימוד החכמה, שראשיתו צריכה להיות קודם כל לימוד של כל נקודה ונקודה, שזה לימוד של תוהו, ולאחמ"כ צריך ללמוד באופן של פרצוף וצירוף, לראות איך הדברים מתחברים ומצטיירים בחיצוניות, שזה גילוי תורת האריז"ל, ולאחמ"כ צריך לראות את האור פנימי

שאלות ותשובות

שיהיו כלים הבטלים בתוך האור עד שנראה כאילו שאין שם כלים, ובזה יישב את הסתירה שהקשו המפרשים האם יש כלים באור אח"פ או אין שם כלים, והביאור שאי"ז כלים רגילים שמצמצמים את האור בתוך הכלים, אלא להיפך שהם כלים הבטלים בתוך האור, וכל הכלים רק כדי שיוכלו על ידם להיתפס באור המקיף העליון שמחוץ להם.

דבר זה מתבאר בשיעורים על כל כתבי האריז"ל בצורה מסודרת באופן הנ"ל, ובדרך בעל הסולם זי"ע שפירש בצורה מסודרת את כל הכתבים בדרך דג' קוים, כך יש לפרש בצורה מסודרת את הכתבים באופן הנ"ל ולא להסתפק רק בתורת החסידות, שאמנם פתחה כבר הדרך הזה ובפרט בחסידות חב"ד, אלא שלא פירשה באופן מסודר איך לפרש בפרטות את כל סדר ההשתלשלות בבחי' הנ"ל, ואמנם דרך זו אינה דרך חדשה שכבר נפתחה בתורת החסידות שגילה הבעש"ט, אלא שכנ"ל יש להשתמש בתיבות והכלים שגילתה החסידות להתקשר על ידה לעצם נשמת הצדיק שמעל כל התיבות שגילה בתורתו ובזה יוכלו להתקשר לעצם האור הנ"ל שמעל כל הכלים וכנ"ל. וניתן ע"ז משל לאחד שילמד ספר לקו"מ ויתדבק כ"כ באור הגנוז שם עד שיוכל להתפשט מכל הכלים של התורה ולהתעלות לבחי' התקשרות בעצם האור של נשמת רביז"ל איך שמאירה עתה למעלה מכל הכלים והאותיות של התורה, ואז כל האותיות והכלים של התורה מתבטלים בתוך האור הגבוה הזה כנ"ל.

שאלה: איך אנו יכולים לפעול שיכנס משרע"ה בגוף לאר"י,

תשובה: זו שאלת הבעש"ט למשיח צדקנו (שהוא משרע"ה עצמו) "אימתי קא אתי מר", היינו מתי תיכנס לאר"י גם עם בחי' הגוף, שזאת היא הגאולה עצמה, כשנהיה גם תיקון הכלים, וע"ז ענהו משיח לכשיפוצו מעינותיך חוצה, וביאר בזה דהיינו שיש לעלות למקום ששם נהפך הכל מפנים לחוץ, היינו לעלות למקום הנקרא בקבלה אורות אח"פ (אוזן חוטם פה) שע"ז אי' מהאריז"ל ששם האורות יוצאת לחוץ ומהם נעשים הכלים, ולהיפך מהעולמות דלמטה ששם עושים מכל אור מקיף לאור פנימי הרי כשמגיעים לאורות דאח"פ שהם האורות היוצאים לחוץ מתפשטים מכל העצמות ומכל הכלים ויוצאים מהאורות הפנימיים ומתפשטים מהם לאור המקיף דהאמונה, וזה בחי' "לכשיפוצו מעינותיך חוצה" שיש לעשות מכל האורות והגילויים הפנימיים של הבעש"ט דרך להעלות אל האורות של אח"פ שבבחי' אורות היוצאים חוצה, והיינו שיש לעשות מכל הגילויים של הבעש"ט דרכי האמונה במקיפים והם בעצמם יהיו הכלים, והיינו לחיות בעיקר באור הידיעה ובאמונה הפשוטה שהוא מעל ההתחלקות לפרטים ובזה יהיה עיקר העבודה.

שאלה: אפשר לחיות באור פשוט זה שהוא בבחי' אור מקיף בלבד בבחי' "ואמונתך סביבותיך" ואין בו ריבוי כלים להחזיק האור.

תשובה: עיקר העבודה להלביש את האור הכללי הנ"ל בתוך כל המשך דרושי האר"י שמבארים כל הצמצומים והפרטים ולפרש את כל הדרושים באופן שלא יסתירו את אור העליון הנ"ל אלא יהיו כלים לאור הנ"ל, אלא